

43. „Свободни“ форуми на „преводачи“

Съвременните медии отдавна коренно са променили значението на понятието „медии“. Те се публикуват и в Интернет и имат обратна връзка с аудиторията си. Повечето вестници и телевизионни канали, присъстващи и в Интернет, дават свободен достъп на читатели и зрители да изказват мнения, например, във връзка с дадена новина. Това са т. нар. „свободни“ форуми, макар че за достъп до някои от тях се изисква елементарна регистрация – име и имейл адрес. Такива форуми са създадени и отделно от медиите, на „независими“ сайтове. Всъщност тези сайтове са също своеобразни медии, защото служат за обмен на информация между потребителите си. На няколко такива сайта има и форуми, съдържащи в името си думата „преводач“ или нейни производни.

Но дали тези форуми наистина са свободни и са на преводачи? Лично аз не съм писал в нито един от тях, но съм ги следял и впечатленията ми са точно обратните. Възможно е да съм възприел съществуващата в тях ситуация погрешно, но, все пак, впечатленията ми са толкова силни, че не мога да не ги споделя.

Въпросните форуми се намират на сайтове, хоствани на сървъри, които са собственост на големи корпорации. Самите сайтове също са собственост или на тези корпорации, или на техни дъщерни фирми. Корпорациите

имат връзки с държавни или политически структури, което обуславя и поведението им. Напълно естествено е във форумите, намиращи се на техни сайтове, да не се толерират мнения, които са в противоречие с техните търговско-политически интереси. Затова те финансират (може би и с държавни, т. е. с наши, пари) групи от „участници“ в тези форуми, които контролират всяко изказано мнение. Някои от тези „участници“ са назначени за „модератори“ (разбирайте: цензори) и имат правата да изтриват всяко мнение, което не съответства на интересите на собствениците. Затова на такива форуми могат по-често да се срещнат мнения, пълни с цинизми, отколкото мнения по същество за важни проблеми. Разбира се, има и спокойни, разумни мнения, но те са рядкост, не защото онези, които пишат във форуми, са тъпи, а защото някой „модератор“ трие след тях.

От наблюдение на такива форуми стигнах до заключение, че през последните няколко години в тях се появяват все по-малко и все по-рядко истински преводачи. Темите, които се обсъждат, най-често са встрани от преводаческите проблеми или се поставят елементарни въпроси, по които всеки средно интелигентен човек, камо ли преводач, веднага ще се ориентира, като потърси информация в Интернет. Често някой от „участниците“ в тези форуми дори пита за значението на дума, която може да се намери и в най-краткия речник. По

този начин се имитира оживеност на форума. Разбира се, ако някой истински преводач се възмути от елементарните въпроси, които се обсъждат дни наред в тези форуми, веднага ще се намери някой от „дежурния персонал“, който ще го въвлече в безсмислен спор, понякога стигащ до скандал. „Дежурният персонал“, т. е. „участниците“ във форума, имат единствената задача да гонят всеки, който говори по същество. Ако той има здрави нерви и не се поддава на провокации, ще се появи някой „трол“, който ще бъде обявен за превъплъщение на неудобния форумец, и от „модератора“ ще бъде изискано да забрани достъпа му (да бъде „баннат“).

Такива случаи са нееднократни и зачестяват, докато дейността на форума не замре, защото всички преводачи, които го посещават, разбират, че в този форум няма място за въпросите, които ги вълнуват. Така например, въпросите, които вълнуват живо преводачите през последните няколко години, ако бъдат повдигнати в някой форум, или биват изтривани, или бързо измествани от нови теми по несъществени въпроси.

Тези форуми са обречени по различни причини. Първата е, че всъщност не са свободни, т. е. собствениците на сайтовете налагат цензура, като диктуват какво да се обсъжда и какви да бъдат изказванията. Друга причина е, че в тези форуми за преводачи се представят собственици на агенции, които обаче бързо се

издават с изказванията си и разгонват преводачите. Трета причина е появата на „социалните“ мрежи, в които се организират групи, заместващи и изместващи сегашните форуми. За съжаление обаче, и в редица такива групи, носещи имена, производни на „преводач“, няма преводачи, а само собственици на агенции. И макар част от тези собственици на агенции все още да са преводачи, те не защитават интересите на преводачите.

Има и други причини за разпадане на форумите. Те се крият в редица ограничения и табута, които спъват всеки, решил да изкаже някакво мнение. Някои от тези табута са направо смешни – забранява се използването на латиница, даването на линкове и представянето с истинско име!

Обаче и наследниците на форумите – затворените групи в социалните мрежи – също могат да бъдат застигнати от участта на форумите. Макар и да носят преводачески имена, те служат предимно за контакти между собственици на агенции с цел размяна на имена от списъци с преводачи. А самите преводачи, ако имат смелостта да изкажат мнение в своя защита, губят право на достъп до съответната група, чийто администратор, по правило, не е преводач.

И така, всички „свободни“ и несвободни форуми или групи, съдържащи в названието си думата „преводач“ или нейни производни, всъщност са в ръцете на посредници, а не на пре-

водачи. Дали тази тенденция ще се промени? Това зависи от самите преводачи. Все пак, от три години съществува (все още) едно място, което мога да нарека преводачески форум и това е форумът към петицията срещу новите изисквания. За три години той достигна петнадесет хиляди мнения, разположени на 600 страници, всяка от които се равнява поне на десет стандартни страници, т. е. над 6000 стандартни страници или 12 тома по 500 страници! Този преводачески форум е достоен за книгата на Гинес не само по обема си, но и по последователната защита на правата на преводачите, каквато липсва във всички останали „преводачески“ форуми.